

M. DAVRAN

ŞI'RLAR

OzSSR DAVLAT NAŞRIJATI
TAŞKENT — 1939

HO 34289
0

2008/30 1756	Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston MK
-----------------	--

QUVNAQLIQ

Hajat gozal,
Sevgin ham gozal;
Nma qila? sendan jaşirib?
Oz adatim bojica azal,
Organmadim jurak taşirib!

Jaşil kozlarinni sevaman,
Asman kaal tiniq, qubarsiz.
Unda qujaş olan ajni koraman,
Unda mehr olan parlavci juldüz.

Keca keldin,
Issiq qollarin —
Menga janı hajat keltirdi.
Baqqadaqi ajdin saja ham
Bizni sevganini aldirdi.

Miltir-miltir etar aj nuri,
Suv betida gavhar rezalar,
Ajtin, ajanizga — dedin sen:
Çindak dutar calib bersalar...

Dutar caldi,
Sen qahqah urdin;
Sevinclarin siqmas aləmgə

„Çan! Çan!“ dedin,
Xuşamad qildin,
„Erta çıqamizmi bajramga?“

„Bajramda ham siz dutar calla,
Bizniñ maşınada olturın;
Gul snari bajramimizni,
Solum maşqlar blan toldurın!“

... Bugun bajram,
Senin jasanın —
Hırsli kozlarıñdan cıjllık.
Kocalarnı korsatdın, dedin:
„Biraz ajlanışib jurajlik!“

Kocalarda hajat taşqını,
Baxt taşqını, sevgi taşqını...
Sen orgulğan Xasjat aji ham,
Calar bugun solum maşqını,

Biz ajlandık,
Jıraçqa ketdik,
Kozlarıñda mehr, çazıba.
Sevgimizni hajatga tutdik,
Mıñ qatrası sərf bolsa nma!

Ukaçanın korundı bırdan
Qolqa aldıñ, sevinib ketdın,
Jumşaq ipaklarga berkitdın
Opdın uc-tort, loppi betıñdan.

Ukaçanın bıjran gapırar:
„Apaçanıñ, hajtlik qanı?“
Sen dejsanki: „tasadduq bolaj,
Hajat kabi jasataj senil!“

Biz juramiz,
 Şadlık, qahqaha —
Bizlar blən birga juradı...
Şu dam kokrakların,
 Juzların
Jaşaş halavatı oradı!

Hajat gozal,
 Sevgin ham gozal;
Nma qılaj sendan jaşırıl?
Bugun bajram, unıq madhın!
Kojlaşajık jana aşırıl.

QARDAŞ JURTGA SEVINC QOŞUQI

Amu qırqaqları, Aral boyları,
Qardaş jurtın barca qışlaq-kojları,
Şaharlari, zavodlari, ujlari,
Janı şadlık olan qutlajmız sizni!

Plan tola, tapşirilgan paxtalar
Elimizda har aqizda maxtalar,
Duşman jutar qapqara qan laxtalar,
Dostlar şadlik olan qutlajmız sizni.

Qaraqalpaqiston bujuk ken jurtın—
Bir a'zasi bolib osdi tenma - ten.
Jana har kun gullamakda, joli ken;
Parlaq kelgusidan uzmajdı kozni.

Otmuş caqda hec narsanı kormagan,
Koksi jajrab, erkinlanib jurmagan,
Qaraqalpaq namın hatta bilmagan.
Mihnatkaş el jajrab-jasnatdı, juzni.

Kundan-kunga qajrat osdi, dan osdi,
Janiliklar eskilik jolin tosdi,
Janı respublika ozin korguzdi,
Qat-qat jutuq olan qutlajmız endi.

Bujuk bajram, tantana astanasida
Quvnamaqdamiz barca dostanasiga,
Paxta terilar, qalmas har shanasida
Qap-qap paxta bilan qutlajmiz sizni.

Uzaqlarqa qulac jajgan sahrada,
Artib turar har kun qoj, jilqi, pada,
Qo'llarini ham ujlari bar azada,
Dostlar islar bilan qutlajmiz sizni.

Paxta majdanlari osib ta bara,
Davlatmand jashash-cun koruldi cara,
Endi joqdir hasratli soz — „becara“.
Quvnaq turmuş bilan qutlajmiz sizni.

1937 jil.

UJOQATILQIAN VADI

Salam senga, Circiq vadisil
Qajratnin,
Ilhamnin,
Işnin ocaqi;
Başlanqandır cin namı blan
Hajatinnin sevimli caqi.

Darja bojlarini ajlanib,
Zavq almaqci boldım kojdan;
Lekin atraf, mihnat qoşuqi
Aşib otdi darja bojdan...

Darja bojlarıdan aşgan koj
Jetdi Qazalkentdan Taşkentga;
Taşkent emas, balki çoşqun koj,
Seda berar butun ken jurtga.

Bu koj har işcinin juragi,
Har orlaqnin koñlida jaşar.
Kojlar juksalaçak,
İşlar unaçak,
Har kun sajin zavqlimiz taşar...

Asrlarca mudragan vadi
Ujoqatildi biznin qollarda;

Qazab bilan kujlagan darja
Bojun egib jurar qirlarda.

Salam senga, Circiq vadisi!
Salam, ej vadinin sevimli caqil
Kokarmakda hajatimizniq
Jana bir bostani,
Jana bir baqi...

Komsomol qislagi
1935-jil,

KOMBİNATDA İKİ JİL BURUN

(İ şl'r)

Tal salqını bizni çağırdı;
Bir dəm toplanışdıq səjada.
Tal bərgəkdən səcpapuk taqib,
Olturardıq zinəpajada.

Mən kormamman.
Bəlkə, sən bizni—
İşimizi kuzatgəndirsən,
Sən özünə zəb bərib bir pəs,
Kakiliqni tuzatgəndirsən.

Çindək uzr:
Biz hammamız ham
Unca yaxşı işləjəlmədik—
Uc vagonni boşatdıq xələs,
Janışını başləjəlmədik.

Qançılıq biz urunışsək-də,
Həşərcilər azraq edilər.
Bəraq, korgan işçi ortaqlar,
Şünisi ham səzraq, dedilər.

Şundaj . . .
Bugün biz kombinatğa—
İşqimizdən pəjvənd jəsədik.

Qajrat coqquslqa minişib,
Kelaçakka nazar taşladık.

Afsus seni kormaj qalıman!
Qajda edin uşbu dämğaca?
Şu atraıdan darak beradı,
Koksındagı kicik tamqaca.

Zinəsida olturgan ujlın—
Bu ortada həli jagana.
Jana onlaş ujlar tolaçak,
Maşınalar jurgan hamana.

Senin juzlarından şu çajnlı
Uc xil manzarası korundi:
Biri otmuş,
Biri hazırğı,
Parlaq kelaçagı korundi.

Keldim senin janınga, dedim:
—Kopdan turasızını şu jerda?
Kuldin,
Qah-qah urdin.
Sevindin.
—Keca kocib keldik bu jerga...

Jana sozlaşmakci edim men;
Gapga saldim,
Gapirib keldin.
Har gapında bir toxlaş alib,
Jumşaqqına tabassum etdin.

„Şu caqqaca bir çar kocada,
Pastxam havilcada turardık.
Xunuk devarlarga tikilib,
Ajtlıızci, nma korardık?“

„Bu jerda-cl?
Butun gozallik!
Hava . . .
Asman . . .
Hajat kulkisi . . .
Kokrak erkinlanar,
Jurak tin alar,
Artar tanda işnin sevgisi.

Ataginam şu kornalatda
Beton qujib qamat tiklagan.
Anam işçilarga aş tartib,
Har caq joqlaqan!-joqlaqan!

Men şagirdman.
Bir toda qizlar—
Dastgahlarda iş organamiz.
Mana qolumdaqi romalca—
Biznin tonque bir kormanamiz“.

—Ehe... dedim:
Munca crajlik?
Şundaj bolsa, krajl turmuş!
„Həli şaşman!—dedin,
Kelgusi jilga—
Gozal bolar jana biznin iş...”

Kipriklerin ucdi sevgilim;
Juzlarinni xursandlik basdi;
Məjin kakilinni ojnatib
Erkalavci şabbada esdi.

Men qaradim:
Butun atrafda—
Qujaş. Majdan. Kışl içadi!
Nurl ketgan,
Kocgan,

Ocmaqda—

Qavçırağan otmuşnin atı!

Bir-ikki jıl otsın—dejman men,

Bunda həyat jana özgarar.

Maşınalar jurar,

Majdan seskanar,

Tolğan ajdaj həyat toloqanar...

Sıqlım!

Sonra —

Juzlaş sen kəni

Jaş nəslni işdə koraman;

Xuşnud koziqləzga termulib,

Qalaj həyat?

İş?—dəb soraman!

Sen kulasan.

Mıqlaş dastgahlar

Səngə qoşulışib kuladı.

Juz jıl otib kətədi bərdən,

Sovet „Mancistri“¹ kəladi.

Qanı qullıq?

Qanı qalaqlıq?

Qanı accıq və cirkın turmuş?

Qanı ajtsınlar-cı,

Kecmiş jıllarda

Şunca erkinlikni kim kormuş?

Kop sozladım şəkillik, dejman;

Sonra səngə tikildim asta.

Qajdan kəldi və kim keltirdi?

Taqdım etdin mənə gül dəstə.

Xajr!...dedim.

Şaşılman!—dedin.

¹ Toqumacılıq işi çəda tərəqqij etgən dunjadagi ən məşhur şəhər (Anglijada)

Munca ştab ekan işiniz?
Jaki jana başqa jerda ham,
Barmi qarab turgan kşiniz?

Şunda birga ulga kırışdik,
Qoşni uйда rajal ojnardi,
Albom korsatdin sen.
Caj icdik,
Kozlarında hajat qajnardi.

Albomini acdin.
Men jazdim.
„Daim seni xuşnud koz blan
Dastgahlarda işda koraj meni
Bu dam sendan jariq juz blan
Sijqalanmas sevgi sotajmen...”

Sonra xajrlaşdik.
Men ketdim.
Sevgi berdin menga Nadiral
Oşa tatli haşar kundan
Hali juragimda iltiq xatira.

TOQUMACILIQ KOMBINATIDA

(II qit'a)

Qujaş oşa;
Va asman oşal
Braq, bizniñ jerlar ozgargan...

Mana, haşar qilloqan çajimız,
Ənə sozlaşganimastana,
Endi juzlañ işci ajallar
Səlam berar menga dostana.

Kombinatda hajat denizli;
Har korpusda darja-darja nur.
Dedim: „dastgahlarni ajlanib,
Nadrlarni korsakci bir qur...”

Bu oşa qiz, ikki jil burun —
Endi-endi işga organgan;
„Qacan usta bolarkin meni”—deñ,
Mihnat şavqi alan toloqanqan.

Korpuslarni ajlanib jurdik,
Şundaj şavqun...

Sozlañ bolınajdi!

Tərtibi bar oşa şavqunniñ:
Gazlamaniñ kojlu kojladı.

Nə, makinin təsvişi qılınar,
Nə, nəjcanın bəvaqət arazi;
Kombinatının jeligə ucgan
Bozcu olan bazzaz qarazı.

Maki atın umri sarqajqan
Keksa kasib korsajdı, dejman!
Dastgahdagi cecan qızlardan
Janı gaplar sorsajdı, dejman!

✓ Ajlanamız...
Har bir qadamda
Həyat, şavqun birgə juradi.
Mana tapdik,
Nadira şunda —
Toquv dastgahıda turadı.

„Biz şagirdimiz...“ deş jurgan qızni
• Endi korsak, onla dastgahil...
Kamtarlıkdən buzmasdan jurni,
İc-İcədən sevinər gahi.

— Səlam! — dedik — işgə cəmgan qız!
— Səlam!
— Səlam!
— Səlam Nadira!
Ətəj korus ucun kəldik biz;
Həmin dilimizdə şrin xatira...

Jenil əlakları ojnajdı,
Juzlarıda məmnun təbəssum,
— Xuş kətiləsiz tanışlar, — deşdi
Məhr olan tikilib bir zum.

„Mən eskirib qaldım — deşdi u —
Həli janlıları korməhsiz
Bular şagirdlərim, ular FZU
İşcan xatın-qızlar sənəqsiz!

Jurin, dastgahlarini korin,
K — Jurin, citlarni...
Korin, qajrat bilan jangan betlarni;
Hajatdan va ishdan suhbatga salin
✓ Kombinat osturgan qiz-jigitlarni“.

Nadranin har gapi janl,
Isl janl, qaraşi janl—
Şunca iş organgan,
Şunca gap bilgan;
Braq oşa jaşlik va oşa ranl.

1935-jil. Taşkent.

GAVHAR

(Muqaddıma)

Kickına bir ujda turardım,
Qoşnım — şagirdlərim, qızlarım,
Hatta asta şvirlasam-da,
Janbaş ujga çıxar sozlarım.

Məjli çıqsa; sozlaj beraman,
Mənli gapım — ularniñ gapil
Qajtam bir kun şu adatimniñ
Bir həyatğa tegdi kop nafil.

Sahar turib kitab oqudım
(Dajim şuni yaxşı koraman,
Ətəj, şunıñ ucun hər kün,
Qujaşdan səl aldın turaman).

Ba'zan kitab oquqanda mən,
Avazimni qojib oqujman,
Dəm kulaman, dəm əfsus jejman,
Xullas şunda, tojib oqujman.

Kitab qziq çıqdi —
Kop kuldim,
Qoşni ujda jotal başlandı.
Evah... kulki emas, ta bara
Oqus turib kozim yaşlandı.

Sonra birdan qicqırdım: „Xain!
Bajaqlşni ezmasaŋ bunca!
Həli u gul, gul emas hatta,
Bulbul aşıq bolgan bir qunca“

„Jıl...“ degan avaz eşidim—
Qoşni ujdə birav jıqlardı.
Kim ekan u? Nega jıqlajdı?
Şunca kucıl ekanmı dardı?

Turib ketdim,
Havlıga çıxdım.
Qujaş çıqajadır larsillab,
Jaqınımda ipək fabriknıñ
Dizeları jurar harsillab.

Taŋ kop gozal,
Havalər gozal;
Muzdek suvdaj içgim keladi.
Qzıl askar at juvajatgan
Huv... anhardan kecgim keladi.

Braq, necun konul xiralık?
Koz aldımda bajagı xain!
Həli şu kungaca, jaqın kungaca
Şundaj işlar qılqanmı dajım?

Qulaqımda bajagı jıqı,
Nega qoşni ujdə jıqladı?
Nega şundan kejin bir nafas,
Tuşagımda jatgim kelmadı?

Ujga qajtdım. Titradım bir dəm,
Qoşni ujga kırsammı ekan?
Nega jıqladılar, nega oqudim?
Bir tasallı versammı ekan?

Qulaq saldim jiql tinibdir:
Opkalagan avaz keladi
Bildim, oquşimdan jaş tokkan
Jaşgına qiz Gavhar boladi.

— .Gavhar, Gavhar!
Bunda kel sinlim!
Nega ilki sahar jiqlajsan?
Jiqlın blan buzuldi koñlim,
Şadliginni nega daqlajsan?

Gavhar oxşis-oxşis ciqadir,
Gul juzida qamginlik izi
Badanlari titraş, negadir —
Kamak sorab çavdirar kozi.

Taşqarida qujaş, gul, majsas,
Şad va quvnaq hajat başlangan
Roparamda Gavharnın esa,
Qlussa blan kozi jaşlangan.

Ustallimda erta qajnaqan
Cajnak qoşuq ajta başladi;
Gavhar qamgin ertakka tuşis,
Menga xuşvaqt nazar taşladi.

XUŞBOJ AJVANDA

Ənə gulzar, mana ajvanca —
Bizni sevib qucaq ackan çaj
Zayqım blan ojnab olgunca
Oşa tunda şavullagan saj.

Tun qaranqı edi, asmanda —
Julduzlardan tıkilgan kaşa,
Biz ikkimiz xuşboj ajvanda
Muhabbatdan sozlaşdık asta.

... Ənə Hulkar, ənə Tarazu
Mana bizga saja salgan barg
A, gozalım qamlarnı et tark
Opic hıslardagı bir arzul

Şundaj taq atıptı, bilmaəmiz
Jazgi tunlar muncajam qışqal
Sava esar toxtamaj qız-qız,
Uşaq taşib ottı qurmisqa.

1936 jıl. İyun 17.

MUNDARIÇA

	<i>Bet</i>
Quvnaqliq	3
Qardaş juriga sevinc qoşuql	6
Ujratilqan vadi	8
Komaiinatda ikki qil surun	10
Toqumacilliq kombinatida	15
Gavhar	18
Xuşboj ajvanda	21

Mas'ul muharrir: **S. Saifov.**
Texred: **Samahmudov.**
Korrektor: **Q. Musamuhamedov.**

Basmoxanaga berildi 25/VI-38 da. Basişga ruxsat etildi 4/XII-38
da. Tirajı 3000. Qaqaz formatı $70 \times 108 \frac{2}{3}$. Naşriyat listı 0,75.
Qaqaz listı 0,5. Harfı 10 ncl. Indeks N/ə. Şartnama № 217^{es}
Oznaşır № 300. Ozlit № 9027.

Ozpoligrafkombinat, Taşkent — 1939 j. Zakaz № 1394.

